

VETERINARSKI SPECIJALISTIČKI INSTITUT POŽAREVAC
u saradnji sa Veterinarskom komorom

ZBORNIK RADOVA I KRATKIH SADRŽAJA

OSAMNAESTOG ON-LINE SAVETOVANJA

SA MEDUNARODNIM UČEŠĆEM

~ZDRAVSTVENA ZAŠTITA, SELEKCIJA I REPRODUKCIJA SVINJA~

Beograd, 15. i 16. oktobar 2021. godine
Fakultet veterinarske medicine, Univerziteta u Beogradu

GENERALNI SPONZOR

VETERINARSKI SPECIJALISTIČKI INSTITUT POŽAREVAC
u saradnji sa Veterinarskom komorom

ZBORNIK RADOVA I KRATKIH SADRŽAJA

OSAMNAESTOG ON-LINE SAVETOVANJA

SA MEĐUNARODNIM UČEŠĆEM

~ZDRAVSTVENA ZAŠTITA, SELEKCIJA I REPRODUKCIJA SVINJA~

Beograd, 15. i 16. oktobar 2021. godine
Fakultet veterinarske medicine, Univerziteta u Beogradu

GENERALNI SPONZOR

SADRŽAJ

I plenarno zasjedanje:

SELEKCIJA I EKONOMIKA U SVINJARSTVU

Diana Ioana Olah, Emöke Páll, Adrian Valentin Potârniche, Constantin Cerbu, Carmen Dana Șandru, Aurel Vasiiu, Monica Ioana Suătean, Sergiu Dan Zăblău, Emilia Ungureanu and Marina Spînu:

AFRICAN SWINE FEVER SPREADING LIKE WILDFIRE IN ROMANIA. SHORT EPIDEMIOLOGICAL REVIEW -----5

Milena Živojinović, Slavonka Stokić Nikolić, Ivan Dobrosavljević, Milica Lazić, Oliver Savić, Jovan Popović, Sonja Paunović, Vesna Gonsiorovski:

AFRIČKA KUGA SVINJA NA TERITORIJI BRANIČEVSKOG I PODUNAVSKOG OKRUGA -----6

Milijana Nešković, Bojan Ristić, Rade Došenović, Branislav Aleksić, Tijana Dragojević, Daniel Bogosavljević:

EPIZOOTIOLOŠKA SITUACIJA AFRIČKE KUGE SVINJA U ZAJEČARSKOM I BORSKOM OKRUGU -----7

Bojan Ristić, Milijana Nešković, Radoslav Došen:

PATOMORFOLOŠKE PROMENE KOD DIVLJIH SVINJA (*SUS SCROFA*) OBOLELIH OD AFRIČKE KUGE NA ZAJEČARSKOM I BORSKOM -----9

Jasna Stevanović, Jasna Prodanov – Radulović, Oliver Savić, Milorad Mirilović:

SVINJARSTVO POSMATRANO KROZ TRANZICIONI PERIOD PRIVREDE U REPUBLICI SRBIJI -----10

Damir Rimac:

STABILNOST SVINJARSKE PROIZVODNJE U MODERNOM KAPITAL-INTENZIVNOM SISTEMU -----11

Sanjin Ivanović, Radomir Savić, Dragan Radojković:

EKONOMSKI EFEKTI TOVA SVINJA NA PORODIČNIM POLJOPRIVREDNIM GAZDINSTVIMA -----31

Vlado Vuković:

GENETSKI PROGRES I SELEKCIJA TOPIGS NORSVIN -----32

OSAMNAESTI SIMPOZIJUM
~ZDRAVSTVENA ZAŠTITA, SELEKCIJA I REPRODUKCIJA SVINJA~
15. i 16. oktobar 2021.

II plenarno zasedanje:

HIGIJENA NAMIRNICA I ZAKONSKA REGULATIVA

Svetlana Mrkovački, Jelena Petković:

REZULTATI ISPITIVANJA KRITERIJUMA BEZBEDNOSTI I HIGIJENE PROCESA U
UZORCIMA IZ PROGRAMA MONITORINGA BEZBEDNOSTI HRANE
ŽIVOTINJSKOG POREKLA ZA 2020. GODINU NA EPIZOOTIOLOŠKIM PODRUČJIMA
VSI ŠABAC I VSI JAGODINA-----34

Jasna Kureljušić, Jelena Petrović, Svetlana Mrjkovački, Jelena Petković:

CAMPYLOBACTER SPP. U HRANI -----42

Jelena Petrović, Brankica Kartalović, Radomir Ratajac, Jasna Prodanov Radulović:

REZIDUE SULFONAMIDA U MESU I MEDU -----48

III plenarno zasedanje:

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA SVINJA

*Jovan Bojkovski, Jasna Prodanov-Radulović, Milica Živkov Baloš, Ivan Pavlović, Nemanja
Zdravković, Maletić Jelena, Ivan Dobrosavljević:*

DELOVANJE NESPECIFIČNIH ČINILACA ŽIVOTNE SREDINE NA ZDRAVSTVENO
STANJE SVINJA SA KOMERCIJALNIH FARM I -----50

Radoslav Došen:

MORTALITET PRASADI PRE ZALUČENJA -----55

*Božidar Savić, Nemanja Zdravković, Oliver Radanović, Nemanja Jezdimirović, Branislav
Kureljušić, Bojan Milovanović, Ognjen Stevančević:*

SALMONELLA ENTERICA SUBSPECIES ENTERICA SEROVAR CHOLERAESUIS
INFEKCIJA KOD ZALUČENE PRASADI -----56

*Branislav Kureljušić, Božidar Savić, Vesna Milićević, Oliver Radanović, Ivan Dobrosavljević,
Nemanja Jezdimirović, Bojan Milovanović, Jadranka Žutić, Christiane Weissenbacher-Lang:*

NEKROZA UŠNE ŠKOLJKE KOD SVINJA – ISPITIVANJE MOGUĆIH ETIOLOŠKIH
FAKTORA -----57

OSAMNAESTI SIMPOZIJUM
~ZDRAVSTVENA ZAŠTITA, SELEKCIJA I REPRODUKCIJA SVINJA~
15. i 16. oktobar 2021.

Ivan Pavlović, Slobodan Stanojević, Oliver Radanović, Nemanja Zdravković, Ivan Dobrosavljević, Jovan Bojkovski, Slavonka Stokić-Nikolić, Igor Stojanov:

KRIPTOSPORIODIOZA DIVLJIH SVINJA - POTENCIJALNI IZVOR INFEKCIJE ZA
DOMAĆE SVINJE -----58

Jakov Nišavić, Andrea Radalj, Aleksandar Živulj, Isidora Prošić, Nenad Milić:

LABORATORIJSKA DIJAGNOSTIKA VIRUSNIH INFEKCIJA KOD SVINJA -----65

IV plenarno zasedanje:

**ISHRANA-SAVREMENA TEHNOLOGIJA GAJENJA I
REPRODUKCIJE SVINJA**

*Aleksandar Milovanović, Tomislav Barna, Jelena Apić, Igor Stojanov, Miodrag Lazarević,
Nevena Maksimović:*

UTICAJ ZRAČENJA SEMENA NERASTOVA CRVENIM DELOM SVETLOSNOG
SPEKTRA NA VELIČINU LEGLA KRMAČA -----71

Milan Maletić, Slobodanka Vakanjac, Jovan Blagojević:

PROTOKOLI ZA SINHRONIZACIJU ESTRUSA NAZIMICA I KRMAČA -----73

Mareike Hörstmann:

SUCKLING PIGLETS: ARE THERE ALTERNATIVES TO IRON INJECTIONS -----74

Aleksandar Kostić:

VETERINARSKA DIJETETIKA-UPOTREBA FULVINSKE KISELINE U ISHRANI I
NAPAJANJU ŽIVOTINJA ZA TOV SA CILJEM PREVENIRANJA OŠTEĆENJA
DIGESTIVNOG TRAKTA KAO I POTPORNA TERAPIJA U SLUČAJU VEĆ
PRISUTNIH ENTEROPATIJA SA POSLEDIČNIM OŠTEĆENJEM DIGESTIVNOG
TRAKTA ŽIVOTINJA -----75

*Jasna Prodanov-Radulović, Vladimir Polaček, Siniša Grubač, Jelena Petrović, Mirčeta
Jovan, Milijana Nešković, Jovan Bojkovski:*

SAGLEDAVANJE EKSTERNIH BIOSIGURNOSNIH MERA NA KOMERCIJALNIM
FARMAMA SVINJA U VOJVODINI -----77

**SAGLEDAVANJE EKSTERNIH BIOSIGURNOSNIH MERA NA
KOMERCIJALNIM FARMAMA SVINJA U VOJVODINI**

**Jasna Prodanov-Radulović^{1*}, Vladimir Polaček¹, Siniša Grubač¹, Jelena
Petrović¹, Mirčeta Jovan², Milijana Nešković³, Jovan Bojkovski⁴**

¹Naučni institut za veterinarstvo "Novi Sad", Novi Sad

²Javno Preduzeće „Vojvodinašume“, Novi Sad

³Veterinarski specijalistički institut „Zaječar“, Zaječar

⁴Fakultet veterinarske medicine Univerziteta u Beogradu

* Autor za korespondenciju: jasna@niv.ns.ac.rs

Kratak sadržaj

Tokom 2020/2021 godine afrička kuga svinja (AKS) je uspešno nastavila svoju teritorijalnu ekspanziju u Evropi. Zapravo, poslednjih godina AKS se dijagnostikuje u Evropi na godišnjem nivou u najmanje dve države svake godine: Češka i Rumunija 2017., Mađarska, Bugarska i Belgija 2018., Slovačka i Srbija 2019. i Grčka i Nemačka 2020. U odredjenom broju evropskih država, enzootija je potvrđena samo u populaciji divljih svinja (Mađarska, Češka). Uprkos svim kontrolnim merama sprovedenim u državama u kojima je dijagnostikovana AKS, infekcija nastavlja progresivno da se širi. Međutim, u regionu jugoistočne Evrope zbog specifičnosti strukture i organizacije svinjarske proizvodnje, postoji direktna veza između populacije divljih i domaćih svinja. U ciklusu prenošenja infekcije iz populacije divljih u populaciju domaćih svinja kao i unutar same populacije domaćih svinja vrlo često glavnu ulogu ima čovek odnosno ljudske aktivnosti. Najviši nivo rizika je upravo u populaciji domaćih svinja koja se uzgaja u seoskim dvorištima i porodičnim farmama, gde je nivo biosigurnosti ali i svesnosti o rizicima veoma nizak. Međutim, ovaj ekstenzivni vid proizvodnje je direktno i/ili indirektno konstantno povezan sa komercijalnom farmskom proizvodnjom putem ljudi, koji su zaposleni ili dolaze u neposredni kontakt sa populacijom na farmi svinja. Navedeno je za sada, u postojećoj organizacionoj strukturi koja je zastupljena u našoj državi, gotovo nerešiv problem ali vrlo visok rizik od unošenja virusa AKS na farmu. Sa aspekta implementacije eksterne biosigurnosti postoje određeni pomaci u smislu poboljšanja ali ključni momenti: ulazak vozila i ljudi, nepostojanje sanitarnog čvora, i kontakt sa domaćim svinjama u selu su i dalje problemi koji zauzimaju prvo mesto sa aspekta rizika od unošenja virusa AKS. Cilj rada je analiza mera eksterne biosigurnosti na komercijalnim farmama svinja u Srbiji primenom odgovarajućeg upitnika i sagledavanje puteva prenošenja AKS u okviru kojih glavnu ulogu ima čovek.

Ključne reči: eksterna biosigurnost, komercijalne farme svinja, afrička kuga svinja

CIP - Каталогизација у публикацији - Народна библиотека Србије, Београд

636.4(082)

614.449.973.11(082)

СИМПОЗИЈУМ са међународним учешћем "Здравствена заштита, селекција и репродукција свиња" (18 ; 2021 ; Београд)

Zbornik radova i kratkih sadržaja Osamnaestog on-line savetovanja sa

međunarodnim učešćem "Zdravstvena zaštita, selekcija i reprodukcija

svinja", Beograd, 15. i 16. oktobar 2021. godine. / [organizatori]

Veterinarski specijalistički institut "Požarevac" u saradnji sa

Veterinarskom komorom. - Požarevac : Sitograf RM :

Veterinarski

specijalistički institut, 2021 (Požarevac : Sitograf RM). - 77 str. :

ilustr. ; 24 cm

Tiraž 300. - Bibliografija uz većinu radova.

ISBN 978-86-6419-046-6 (SRM)

1. Ветеринарски специјалистички институт "Пожаревац"
(Пожаревац)

а) Свиње - Здравствена заштита - Зборници б) Свиње -
Размножавање -
Зборници

COBISS.SR-ID 51058185